

VLAAMSE OVERHEID

Omgeving

[C – 2018/11305]

15 FEBRUARI 2018. — Ministerieel besluit houdende vaststelling van de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Torfbroek en de toekenning van de ontheffing van verbodsbepalingen die gelden in het Vlaams Ecologisch Netwerk

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 25, § 3, eerste lid, 2° en artikel 47, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 44ter, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2007;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, artikel 27, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 oktober 2017;

Gelet op het ministerieel besluit van 2 maart 2017 tot instelling van het natuurinrichtingsproject Torfbroek;

Gelet op het advies van het natuurinrichtingsprojectcomité, gegeven op 16 oktober 2017;

Gelet op het advies van de inspectie van financiën, gegeven op 6 december 2017;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Torfbroek wordt uitgevoerd via de verkorte procedure, vermeld in artikel 44 en volgende van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;

Overwegende dat het projectrapport een voorstel bevat van binnen het natuurinrichtingsproject Torfbroek te nemen maatregelen en na te leven uitvoeringsmodaliteiten;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Torfbroek een optimale inrichting beoogt van het projectgebied met het oog op het behoud en het herstel van een uniek kalkmoeras;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Torfbroek gelegen is in de speciale beschermingszone “Valleigebied tussen Melsbroek, Kampenhout, Kortenberg en Veltem” met gebiedscode BE2400010, aangeduid in uitvoering van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna; dat door de uitvoering van de voorziene maatregelen de nodige instandhoudingsmaatregelen worden genomen om verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu alsook om elke betekenisvolle verstoring van de beschermde soorten en habitats in deze speciale beschermingszone tegen te gaan;

Overwegende dat de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen gericht zijn op en essentieel zijn voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van diverse zeldzame SBZ-habitats, vooral in de kalkrijke en armere sfeer zoals kranswiervegetaties (habitat 3140), blauwgrasland (habitat 6410), voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland (habitat 6430), laaggelegen schraal hooiland (habitat 6510), trilveen (habitat 7140), kalkhoudende moerassen met Galigaan (habitat 7210), kalkmoeras (habitat 7230) en alluviale bossen (habitat 91E0);

Overwegende dat met behulp van de geplande natuurinrichtingsmaatregelen mede de beheervisie in het goedgekeurde beheerplan van de terreinen in eigendom en/of beheer van Natuurpunt vzw sneller kunnen gerealiseerd worden;

Overwegende dat het gebied te lijden heeft onder negatieve beïnvloeding door eutroof water afkomstig van onder andere hoger gelegen landbouwgrond en omliggende bebouwing op het kalkmoeras, en gelet op de moeilijke ontsluiting voor beheer, de verlanding van en slibophoping in vijvers, de aanwezigheid van enkele aangetaste zones zoals een stort en voormalige hengelzones en het ontbreken van een optimale recreatieve ontsluiting;

Overwegende dat maatregelen die een bufferende werking hebben heel belangrijk zijn voor het Torfbroek, dat het meest kwetsbaar is op het vlak van de waterhuishouding vanwege het voorkomen van zeer zeldzame maar ook zeer kwetsbare vegetaties; dat vooral eutrofiëring een bedreiging is voor de schrale vegetatietypes en dat inspoeling, infiltratie en rechtstreekse instroom van nutriënten vermeden wordt door inrichting van bufferzones en herinrichting van waterlopen;

Overwegende dat er nood is aan een goede beheerinfrastructuur om het arbeidsintensieve beheer van de habitats in het Torfbroek efficiënter, minder arbeidsintensief en duurzamer te laten verlopen door een betere ontsluiting, het aanleggen en verbeteren van beheerpaden en bruggetjes en het voorzien in een ruimte voor de beheerders en opslag van beheermateriaal;

Overwegende dat hydrologische optimalisatie van de waterbodems van de vijvers door verwijderen van het slib in combinatie met een juiste waterpeilinstelling nodig is om open water te behouden en soortenrijke kranswiervegetaties te laten ontwikkelen;

Overwegende dat de herinrichting van een aantal aangetaste zones nodig is om de goede abiotische omstandigheden, waaronder de toevoer van het kalkrijke grondwater, te verkrijgen voor de ontwikkeling van de SBZ-habitats en dit door het reliëf te herstellen waar terreinophogingen gebeurden, het verwijderen van een voormalig stort, het verwijderen van verharde oevers en andere infrastructuur van voormalige visvijvers en het verwijderen van verhardingen, constructies en gebouwen;

Overwegende dat het ontginnen van voornamelijk wilgenstruwelen nodig is om mits aangepast maai-beheer blauwgraslanden te bekomen;

Overwegende dat er nood is aan een goede infrastructuur om de recreatieve en educatieve mogelijkheden van dit natuurgebied te verbeteren en op een duurzame manier te laten verlopen waarbij de natuurwaarden niet worden aangetast, door de bouw van beheer- en onthaalinfrastructuur en een parking, de aanleg van wandel- en knuppelpaden en een vogelkijkwand;

Overwegende dat de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen gericht zijn op het verhelpen van de vastgestelde knelpunten, het realiseren van het natuurstreefbeeld, het verbeteren van de ongunstige staat van instandhouding en het bevorderen van de biologische diversiteit;

Overwegende dat de voorgestelde natuurinrichtingsmaatregelen eveneens de sociaal-maatschappelijke waarde van het gebied verhogen door het uitbouwen van de recreatieve infrastructuur en natuur- en cultuureducatie en door het verhogen van de visuele aantrekkelijkheid van het gebied;

Overwegende dat bepaalde maatregelen die voorzien zijn in het inrichtingsproject Torfbroek overeenkomstig artikel 25, § 3, eerste lid, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu verboden zijn in het Vlaams Ecologisch Netwerk (hierna VEN te noemen); dat de minister bevoegd voor het natuurbehoud en de landinrichting een algemene ontheffing kan geven voor maatregelen die verboden zijn in het VEN;

Overwegende dat het projectrapport werd opgemaakt door het Agentschap voor Natuur en Bos; dat de aanvraag tot algemene ontheffing werd geïntegreerd in het projectrapport; dat het projectrapport de vereiste elementen bevat zoals bepaald in artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbehoud;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt aangezien uit de omschrijving in het projectrapport van de visie en de realisatie van de voorgestelde natuurinrichtingsmaatregelen en hun impact blijkt dat het natuurinrichtingsproject juist gericht is op het behoud en herstel van de natuurwaarde; dat deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de activiteit voldoet aan de geldende code van goede natuurpraktijk; dat deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd;

Overwegende dat de paragraaf "Watertoets - Natuurinrichtingsproject Torfbroek" uit het projectrapport een beschrijving en beoordeling van de effecten van de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen op het watersysteem en een toetsing aan de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid bevat;

Overwegende dat hieruit blijkt dat er geen schadelijke effecten verwacht worden op het watersysteem; dat bovendien de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen bijdragen tot de relevante doelstellingen en beginselen uit het voornoemde decreet van 18 juli 2003 en een positieve impact hebben op het watersysteem,

Besluit :

Artikel 1. Overeenkomstig artikel 44ter van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, hierna het Vegetatiebesluit te noemen, worden voor het natuurinrichtingsproject Torfbroek de volgende maatregelen vastgesteld:

- 1° infrastructuur- en kavelwerken;
- 2° aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon;
- 3° waterhuishoudingswerken zoals onder meer peilwijzigingen, wijziging van de structuurkenmerken van de waterlopen, aanpassen van het afwateringspatroon en aanpassing van de watertoevoer en -afvoer;
- 4° grondwerken zoals onder meer reliëfwijziging en afgraving;
- 5° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen.

Art. 2. Overeenkomstig artikel 44ter van het Vegetatiebesluit worden voor het natuurinrichtingsproject Torfbroek de volgende modaliteiten tot uitvoering vastgesteld:

1° infrastructuur- en kavelwerken, waaronder dient verstaan te worden:

- a) verwijderen van infrastructuur;
- b) aanleggen van de parkeerstrook;
- c) plaatsen van de bareel;
- d) bouw van het beheer- en ontvangstgebouw met terras;
- e) inrichting van de plek voor maaisel e.d.;
- f) aanleggen van de oversteken over de waterlopen;
- g) aanplanten van de heg/houtkant;
- h) inrichten van het begrazingsblok;
- i) kappen i.f.v. hakhout;
- j) kappen en ontstronken;

2° aanpassing van wegen en van het wegenpatroon, waaronder dient verstaan te worden:

- a) aanleggen van het wandelpad/knuppelpad;
- b) inrichten van het beheerpad;

3° waterhuishoudingswerken, waaronder dient verstaan te worden:

- a) plaatsen van de regelbare stuw;
- b) werken aan de waterlopen;

4° grondwerken, waaronder dient verstaan te worden:

- a) herinrichting/afgraving tot het oorspronkelijk maaiveld en reliëfherstel;
- b) verwijderen van het stort;
- c) ontslibbing van de vijvers;
- d) afplaggen;

5° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen, waaronder dient verstaan te worden:

- a) plaatsen van de vogelkijkwand.

Art. 3. De modaliteit tot uitvoering vermeld in artikel 2, 1°, b) vindt enkel plaats in geval van medefinanciering door de betrokken gemeente Kampenhout. De modaliteit tot uitvoering vermeld in artikel 2, 1°, d) vindt enkel plaats in geval van medefinanciering door de betrokken partner Natuurpunt vzw.

Art. 4. Voor de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Torfbroek, vermeld in artikel 1 en 2 wordt een algemene ontheffing gegeven overeenkomstig artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid.

Art. 5. De maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Torfbroek, vermeld in artikel 1 en 2, zijn verenigbaar met het watersysteem en met de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

Brussel, 15 februari 2018.

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,
J. SCHAUVLIEGE